

καθρέφτης

καθρέφτης, ο, ουσ. [<μσν. καθρέπτης <μτγν. κάθροπτον <αρχ. κάτοπτρον], ο καθρέφτης· χαρακτηρίζει γυαλιστερή και ολοκάθαρη επιφάνεια: «θέλω να σφουγγαρίσεις τα πλακάκια και να τα κάνεις καθρέφτη». Τέλος, σύμφωνα με τη λαϊκή αντίληψη, αν κάποιος σπάσει καθρέφτη, θα έχει ατυχίες, δυσκολίες για επτά συνεχόμενα χρόνια. Υποκορ. **καθρεφτάκι, το** (βλ. λ.). (Ακολουθούν 11 φρ.)·

- *δε φταίει ο καθρέφτης για την αλήθεια που δείχνει*, ειρωνική ή επιθετική έκφραση σε κάποιον που επιχειρεί να μετακυλήσει σε άλλον ή άλλους τις δικές του ευθύνες, αδυναμίες ή μειονεκτήματα που είναι ολοφάνερα: «μην προσπαθείς να ρίξεις σε άλλον το φταίξιμο, γιατί δε φταίει ο καθρέφτης για την αλήθεια που δείχνει»·

- *δεν πα(ς) να κοιταχτείς στον καθρέφτη!* **α.** ειρωνική έκφραση σε άσχημο ή ατημέλητο άτομο, που εκφέρει αρνητική γνώμη σε κάποιον ο οποίος και πιο όμορφος είναι και πιο προσεγμένο παρουσιαστικό έχει. **β.** ειρωνική ή απειλητική έκφραση σε κάποιον που μας ζητάει παράλογα πράγματα χωρίς να το δικαιούται. **γ.** ειρωνική ή επιθετική έκφραση σε κάποιον που λέει απαράδεκτα πράγματα ή τρομερά ψέματα. Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *βρε* και κλείνει με το *λέω γω*· βλ. και φρ. *δεν πα(ς) να κοιταχτείς!* λ. κοιτάζομαι·

- *είναι καθρέφτης, α.* (για πρόσωπα) ενεργεί πάντα με πλήρη διαφάνεια: «δεν μπορεί κανείς να του καταλογίσει το παραμικρό, γιατί, όσον καιρό βρισκόταν στις προμήθειες, ήταν καθρέφτης». **β.** (για επιφάνειες) που είναι γυαλιστερή και ολοκάθαρη: «το πάτωμα είναι καθρέφτης»·

- *είναι καθρέφτης η θάλασσα ή η θάλασσα είναι καθρέφτης*, βλ. φρ. *είναι λάδι η θάλασσα*, λ. λάδι·

- *είναι καθρέφτης ο δρόμος ή ο δρόμος είναι καθρέφτης*, βλ. φρ. *είναι τζάμι ο δρόμος*, λ. τζάμι·

- *κοίτα τη μάπα σου στον καθρέφτη*, επιτείνει την ειρωνική ή επιθετική έκφραση *δεν πα(ς) να κοιταχτείς στον καθρέφτη!* Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *βρε άντε* και συνήθως μετά το ρ. της φρ. ακολουθεί το *πρώτα*·

- *κοίτα το πρόσωπό σου στον καθρέφτη*, ηπιότερη έκφραση από το *κοίτα τη μάπα σου στον καθρέφτη*·

- *ο μαγικός καθρέφτης*, ο καθρέφτης των παραμυθιών, που είχε μαγικές ιδιότητες και στον οποίο μπορούσε να δει ή να μάθει κανείς αυτό που επιθυμούσε: «καθρέφτη, καθρεφτάκι μου, ποια είναι η πιο όμορφη γυναίκα στον κόσμο; -Η Χιονάτη»·

- *ό,τι μούτρα δείχνεις στον καθρέφτη, τέτοια κι αυτός σου δείχνει*, βλ. λ. [μούτρο](#)·

- *τα μάτια είναι οι καθρέφτες της ψυχής*, βλ. λ. [μάτι](#)·

- *του φταίει ο καθρέφτης και όχι το πρόσωπο*, βλ. φρ. *δε φταίει ο καθρέφτης για την αλήθεια που δείχνει*·